

Izhaja dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

"EDINOST"
1849 W. 22 St.
Telephone:
Canal 98.
Chicago, Ill.

ZA RESNICO
IN PRAVICO.

ŠTEV. (No.) 66.

CHICAGO, ILL., TOREK, 23. AVGUSTA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 330) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General

NAJNOVEJŠE VESTI.

Čudna novica.

PRINC REGENT ALEKSANDER NEVARNO BOLAN.

Pariz, 18. avgusta. — "Princ regent Aleksander iz Jugoslavije, sin kralja Petra Srbskega, je tu nevarno bolan na slepiču (apendicitis) in je "incognito" t. j. skrivaj v Parizu mesto v Beogradu. Uradno se naznanja, da se ne bode mogel udeležiti pogreba svojega očeta. Uradno sporočilo pravi, da je bolan in da bode moral biti operiran".

Tako poročilo.

Pri tem poročilu je pa marsikaj nerazumljivega. Pred vsem, kaj je Aleksander delal v tujini, ko je njegov oče ležal doma smrtno bolan in ko so vsi vedeli, da je smrt gotova? Ako je imel kolikaj pijetete do svojega očeta, bi bil vendar moral biti doma, ne pa "incognito" v Parizu. Ko bi bil tam strogo uradno, da bi se reklo, da ga važni državni posli zadržujejo, da ne more hiteti k svojem umirajočemu očetu, bi bilo še nekako razumljivo. Tako pa "incognito"? —

Zato je vrjetno, kar kroži po nekaterem ameriškem časopisu, da kralj Peter ni umrl še le sedaj, temveč že pred tremi leti, da je umrl sedaj samo uradno in javno zato, ker so se bali homatij, ako bi bili razglasili njegovo smrt preje predno je bila ustava sprejeta in predno niso s terorizmom nekoliko pripravili pota na njegovo smrt.

Zanimivo bi bilo, da bi se vlada izjavila in to javnosti pojasnila, kajti drugače bode princ regent izgubil pred svetom vse simpatije, ker ga bodo dolžili, da je "incognito" bil val zunaj dežele, ko je njegov oče umiral in vlada Jugoslavije bode dobila značaj sleparstva, ako je kralj Peter res že toliko časa bil mrtev, ker bi bila zadnja poročila, katere so izdajali glede bolezni kralja Petra, huda žalitev javnosti in naravnost na laž.

MORILEC DUHOVNIKA.

San Francisco, Cal., 19. avg. — Policija je pripravljena, da obdolži Hightowerja, ki je povedal policiji, kje leži truplo duhovnika, kot njegovega morilca. Vsi dokazi kažejo na to, da je on morilec. Ko je državni pravdnik skrbno proučil vso njegovo izpoved in vse, kar je policija do sedaj o njem izvedela, je našel, da je on morilec. Poleg tega je policija izvedela, da je Hightower za tisti večer najel avtomobil in sicer si ga je najel ob šestih zvečer in ga pripeljal nazaj še le ob eni polnoči. Potem je tisti dan Hightower vzel na posodo pisalni stroj, katerega črke in barva traka popolnoma soglašajo s pisavo in barvo pisma, s katerim je morilec zahteval od nadškofa odkupnino. Našli so v njegovi sobi tudi "peklenski stroj", bombo, o kateri je Hightower priznal, da jo je imel seboj, ko je šel na obrežje iskat mrtvo truplo duhovnikovo. V svojem pismu, v katerem je zahteval od nadškofa odkupnino, pravi pa morilec, da naj dotična oseba, ki naj prinese zahtevano svoto, pazi, ker je skričališče duhovnikovo zavarovano s peklenskim strojem.

Sedaj policija samo še išče "tujca", o katerem je Hightower rekel, da je vedel za grob, in o katerem policija sodi, da je bil pomagač morilcev. Policija mu je že nasledu.

"NE PRIZNAJTE RDEČE VLADE!"

Washington, D. C., 16. avg. — Neki Dr. Weston B. Estes, ki je bil več let jetnik rdeče vlade v Moskvi, katerega je pa na pritisk naše vlade izpustila rdeča vlada, je pisal iz Revala, kamor je prišel te dni, na državnega tajnika Hughesa pismo, naj nikar ne prizna rdeče vlade. — "Ako bi imelo priznanje te vlade biti cena moje rešitve iz ječe, prosim pustite me raje segniti v rdečih ječah, kakor bi priznali to sodrgo!" je pisal.

Dalje prosi Dr. Estes, naj bi Amerika nemudoma poslala vojne ladje pred Petrograd in zahtevala, da zпусти boljševiška vlada še ostale Amerikance, ki ječe v strašnih rdečih ječah, in kjer jih bode rdeča vlada izstradala do smrti. Toda vsi ti ameriški jetniki so sklenili, da naj jih vlada raje pusti poginiti, kakor pa da bi se spustila v kak dogovor s temi roparji in morilci. "Ti ljudje (boljševiki) so strašni sleparji! Ti imajo svoje jezike tako namazane, da bi listje z dreves sklepetali, toda v resnici so pa brez poštenja in brez časti, brez vsakega značaja". Ko bi bil on na mestu državnega tajnika, piše, bi na vse pozive sovjetne vlade, da stopi naše vlada v kake zveze z njimi, odgovoril tej sodrgi kratko: "Pojdite k hudiču!"

To pismo je bilo precej povod, da je naša vlada nazadnje tako odločno nastopila proti rdeči vladi in zahtevala odločno, da izpusti vse ameriške jetnike. Sedaj upa vlada, da so že vsi oproščeni.

VELIKANSKI POŽAR.

Cleveland, O., 16. avg. — Velikanski požar je uničil tovarno Grief Brothers Lumber Co. Škoda je nad dva milijona.

PRETEPALEC ŽENE KAZNJEVAN.

St. Josephs, Mo. — Farma Krieger, Nemec, je velikat pretepal svojo ženo. Včeraj jo je zopet nabil. Razdraženi sosedje so ga pa skrivaj po noči odpeljali ven iz mesta, ga slekli in namazali s smolo in povajali v perju (Tarred and feathered) in ga izpustili. — Tako je prav!

HARDEN PRIDE V AMERIKO.

New York, 17. avg. — Znani Maksimilian Harden, ali bolje, Isidore Wutkowsky, žid, pride te dni sem v Ameriko in bode prepotoval celo Ameriko in bode predaval v vseh večjih mestih.

ZA FARMARJE.

Washington, D. C., 16. avgusta. — Veliko voditeljev naših farmarjev je bilo, zaslišanih pred Interstate Commerce Commission (Meddržavno trgovsko komisijo), ki so vsi izpovedali, da so sedanjemu žalostnemu stanju naših farmarjev uzrok samo previsoke cene železnic. Previsoke prevozne cene blaga onemogočujejo farmarju prodajo pridelkov. Neki slovenski farmar iz Willarda je to skusil sam. Poslal je v Chicago tri teleta, pa ga je toliko stalo, da mu je od cene ostalo čistihih samo 75 centov.

Tako narodni izkoriščevalci sami ženo ljudstvo v nezadovoljnost.

KROMPIR SE JE PODRAŽIL.

Washington, 16. avgusta. — Krompirja se letos ne bo pridelalo toliko, kakor se je najprej mislilo. Suša in prevelika vročina je

krompirju zelo škodila. Vsega krompirja se bode letos pridelalo samo 316 milijonov bušjev, veliko manj kakor lani. Cene krompirja so zato jako poskočile in sicer se sedaj prodaja sod po \$6.00.

SOCIJALIST HAYWOOD KAPITALIST.

Chicago, 17. avg. — Haywood, nekdanji velik socijalist in nasprotnik kapitalistov, je kapitalist sam, kajti tu ima premoženja nad \$500.000, kakor je našla policija. Ako hoče sedaj dobiti nazaj ta denar, treba samo priti lepo domov kot dober fant in predsedati sedemnajst let v ječi, pa bo dobil zopet ta denarček, drugače ga bode pa vlada pospravila v žep. Haywoodček, ta velik revež in velik nasprotnik kapitalistov, se bode pa pod nosom obrisal. Vendar najbrže bode že ata Trotskijevič poskrbeli, da bode dobil tudi na Ruskem nazaj, kar je moral tukaj pustiti. Vsi naši nasprotniki kapitalistov so namreč vsi že milijonarji ali pa so zato socijalisti, da bodo milijonarji kmalu. Rdečih norčevkov je še dosti, ki radi za rdečo "farbo" drago plačajo onim, ki jo nosijo na jeziku.

AHA ŽE ZOPET MILIJONDO-LARSKI FOND.

Rojaki, odprite žepe! Hura, rdeči bratci zopet na delo! Nov fond je razpisan! "Prosveta" ga je že razpisala. Toda sedaj boste morali dati pa veliko več, kajti ne gre za milijondolarski fond, temveč za PET milijondolarski. Bratci, kar vas je rdeče farbee, hura na delo! Mrs. Aleš, pa boste vendar zopet pomagali!

POULIČNI BOJI NA DUNAJU.

Dunaj. — Takoj so katoliška društva priredila parado v čast nekemu župniku mestne župnije. Parado so napadli socijalisti. Vnel se je hud boj na ulici. Socijalisti so namreč smatrali to procesijo za demonstracijo za Habsburžane. Več oseb je bilo nevarno ranjenih.

CATHOLIC ORDER OF FO-RESTERS.

Milwaukee, Wis., 16. avg. — Narodna konvencija Reda Katoliških Borštarnjev, lepe katoliške podporne organizacije, je sklenila, da bode dala za cerkev Brezmadežnega Spčetja v Washingtonu, D. C., ki se zida v spomin padlim ameriškim katoliškim vojakom in ki bode narodna cerkev vseh ameriških katolikov v čast patroni Združenih držav ameriških, dar 60 tisoč dolarjev. Organizacija bode izdala poziv na vse članstvo, naj prispeva v ta namen.

Glede zvišenja assessmenta se je vnela na konvenciji živahna debata, ki je trajala dva cela dni, katere rezultat je pa bil, da si sedanja konvencija ni upala plačilne lestve zvišati, pač pa se bode sklicala za avgust posebna konvencija v Chicago, kjer bodo delegatje dobili mandat od članstva samega, kako naj glasujejo.

Konvencija je sklenila resolucijo, v kateri se pozivlja vlada Združenih držav naj priskoči Irski na pomoč in naj ji pomaga izbojevati svojo svobodo, kakor je to storila drugim narodom. Posebno se pozivlja predsednik, naj prizna Irsko neodvisnost.

PET MILIJONOV BREZ DELA.

Washington, D. C., 16. avgusta. —

Delavski tajnik Davis je poslal svoje sedaj v Združenih državah 5.733.000 ljudi brez dela. — Pri zadnjih volitvah so pa rekli, če bodo republikanci zmagali, da bode obilo dela. —

STOTISOČ KAZNI.

Washington, D. C., 16. avgusta. — V zbornici je bila predložena predloga, po kateri bode vsakdo kaznjen van z globo sto tisoč dolarjev, ako bi poskušal prodati kak državni "bond" (obligacijo) za manj, kakor je pa napisano na nji. S tem hoče vlada ohraniti narodni kredit svojih zadolžnic.

DELAVSKE NOVICE.

Zidarji v Omaha, Nebr., so sklenili sami, da bodo znižali svoje plače na \$1.00 na uro in sicer z 20. avgustom. — Ta sklep velja do 1. aprila 1922.

Državni senator Dick. Howard iz Arkansas City, Kans., se je odločil, da bode delal za odpravo zakonov, ki je ustanovil "industrijalno sodišče".

Godci in muzikantje mesta Kansas City stavkajo za krajše delavske ure.

Amerikanska Federacija dela bode imela posebno sejo v Atlantic City, N. J., kjer se bodo delegatje posvetovali o razoroženju, o brezposelnosti, o železniških razmerah in o kampanji za nove člane. Zborovanje se začne v ponedeljek.

DELAVSKI NEMIRI V DELAVNICAH ERIE ŽELEZNICE.

Marion, O. — Tukaj so na stavki delavci železnice Erie, ker je železnica sprejela na delo tudi neunijske delavce.

ŠE GA BOMO PILI.

Lexington, Ky., 7. avgusta. — V Kentucky imajo v raznih zalogah še nad 300 milijonov galonov starega ... hm! — že veste koga ... Ej, še ga bomo pili, kaj?

CERKVENI ROPI.

Carrol, Iowa. — V tukajšno cerkev sv. Petra in Pavla so ponoči vlomili roparji, s silo odprli tabernakelj, presveti Zakrament oskrunili in odnesli vse svete posode.

SEDAJ JE ČAS!

...Da, sedaj je čas, da se spomnimo svojih sorodnikov v domovini in jim pošljemo kak dar, kajti jugoslovanske krone se tako nizko padle, da je vredno sedaj se poslužiti te prilike in poslati domov denar sedaj!

Poslužite se pa pri tem samo svojega delavskega podjetja "Edinost", in pošljite po tem podjetju, ki je popolnoma varno in zanesljivo. Vsak, kedor je poslal po tem podjetju, vsak je bil zadovoljen.

Zastopniki svetujte vsakemu naše podjetje in jim pomagajte pri pošiljanju denarja na naše podjetje!

Delavci, podpirajmo svoje delavsko podjetje!

Cene se ravnaajo po najnižjem dnevnem kurzu.

Za jugoslovanske krone:

500 kron \$ 3.45
1,000 kron 6.50
5,000 kron 32.50
10,000 kron 64.00

Pisma naslovljajte:

Za italijanske lire:

50 lir \$ 2.60
100 lir 5.10
500 lir 24.00
1,000 lir 48.00

EDINOST

1849 W. 22nd Street

CHICAGO, ILL.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 32nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 32nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Družinska kraljeva tragedija.

S smrtjo kralja Petra smo pričakovali, kaj bode naredil princ regent, ki postane avtomatično sedaj njegov naslednik in kralj Jugoslavije. Kako smo se pa začudili, ko smo dobili sporočilo, da je princ regent Aleksander sam smrtno bolan v Parizu. V začetku se nam je vsem ta novica zdela jako čudna, da, nerazumljiva. Vpraševali smo se, kaj je delal princ regent v Parizu, ko je doma umiral njegov oče. Ta novica nas je najprej potrdila v poročilih, katere so prinesli razni listi, da je bil kralj Peter mrtev že najmanj v dve in pol leti, da so s proglasitvijo smrti čakali samo ugodnega trenutka, ko so imeli ustavo nove države pod streho, ker so se bali, da bi pri obstoječem sovraštvu Hrvatov do Srbov in pri sedanjem neprijateljskem razmirju Slovencev do Srbov, smrt kralja Petra ne znala spraviti države v velike nemire, morda v propad. Naslednik ni bil še postavno določen, tako bi se Hrvatje in Slovenci lahko uprli in bi zahtevali republiko.

Najnovejša poročila pa pravijo, da je bil princ regent Aleksander že dalje časa bolan, da je bil že med vojsko operiran, da so mu takrat zdravniki dva rebra ven izrezali, da pa od takrat princ ni bil več zdrav. Sedaj je že dalje časa bolehal na slepiču in zdravniki doma si ga niso upali operirati, ker je bil preslabega zdravja, zato je šel v Pariz, da se da preiskati največjim zdravniškim specialistom. Toda tudi tu so zdravniki izjavili, da si skoraj ne upajo princa operirati. Šel je v več slovečih zdravilišč, da bi se tako pozdravil. Toda bolezen je napredovala tako, da je sedaj obležal in je resno bolan.

Za 26. avgusta je bila določena slovesnost, ko bi bil Aleksander zasedel jugoslovanski kraljevi tron. Sedaj seveda se bode moralo vse preložiti.

To je gotovo družinska tragedija, katera bi znala imeti resne posledice za kraljevo družino Črnega Jurija, kakor tudi za Jugoslavijo. Vemo, da je sedanja vladna večina naredila vlado tako sovražno pri velikem delu naroda, zlasti med Hrvatji in Slovenci, da samo sila tišči javno mnenje, da ne zakriči in ne da duška z uporom. Gotovo je pa, da je bil Aleksander jako popularna oseba v Jugoslaviji in proti njemu bi tudi najzagrizenejši Hrvatje ne imeli ničesar in ga bi priznali za kralja, ko bi le vlado spremenil. Nesrečni Pribičević s svojim protiverskim fanatizmom, kakor tudi naši liberalci so pokvarili narodu vse veselje in vso ljubezen do Jugoslavije. Srbski šovinisti so izrabili te homatije v dosego svojih namenov. To seveda vsi jako obžalujemo. Vendar princ regent, ko bi bil enkrat kralj, bi znal s svojo koncilijantno naravo pomiriti vse razdražene duhove in gotovo bi v najkrajšem času pridobil za se simpatije vsega troimenskega naroda.

Zato je bolezen regenta gotovo velika družinska tragedija in s strahom gledamo v prihodnost Jugoslavije.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Slovincem v Clevelandu in državi Ohio naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš zastopnik **Mr. Michael Železnikar**.

On je poblaščen pobirati naročnino za vse naše liste Ave Maria, Edinost in Glasnik P. S. J., kakor tudi oglase in sploh vse kar je v zvezi z našimi listi.

Seboj bo imel tudi Ave Maria Koledar za leto 1922. Rojakom priporočamo, da si kupijo Koledar od njega, ter si s tem prihranijo delo pri naročanju Koledarja.

Vsem rojakom, kakor tudi našim zastopnikom ga najtopleje priporočamo, ter jih prosimo, da mu gredo na roko v vseh ozirih.

Slovenian Franciscan Press.

DUHOVSKA SPREMEMBA.

Kakor se nam sporoča, imenovan je za novega kapelana pri sv. Vidu Rev. J. Miklavčič, dosedaj kapelan pri sv. Lovrencu v Newburghu. — Častitamo!

Rev. Dr. Hugo Bren OFM je zopet moral za nekaj tednov spreči svoje naporne delovanje tukaj med nami. Odšel je sedaj v Denver, Colorado, kjer se bode zdravil v tamkajšnjem frančiškanskem samostanu.

Chicaške novice. — Nov mladinski klub H. N. J. se pridno pripravlja za svojo igro in zabavo, ka-

tero bode priredil koncem meseca septembra.

Načrti za našo novo šolo so že gotovi. K nesreči je zbolel naš arhitekt **Mr. McCarthy** in se zdravi v Coloradu. Prihodnji teden pride domov, ko se bo določilo vse potrebno glede specifikacij cele stavbe. — Kakor sedaj kažejo načrti, bo cela stavba jako praktična. Ves prostor bode porabljen kar najbolje.

Obiskala sta nas te dni **Mr. in Mrs. Leo Zakrajšek** iz New Yorka, ki sta tukaj v važnih trgovskih zadevah.

Mr. Jerič, naš upravnik, je odšel te dni za nekaj dni v La Salle, Ill., kjer bode razdal "Koledarje Ave Maria" tamkajšnjim naročnikom.

Dr. J. Ursich se za stalno naseli ta teden v Chicago. Kličemo mu dobro došli.

Na okolicah sta **Mr. Frank Žonta**, slovenski električni tehnik in lastnik Fidelity Electric Co., in **Miss I. Volker**.

Romarjem v Carey, O. — Dobili smo sledeče vrstice izpod peresa uglednega moža iz Clevelanda, ki se je udeležil romanja v Carey, O. — Mej drugim piše: "Kar se tiče sklepa občnega zbora romarjev v Carey, O., vam hočem omeniti nekaj, kar bode po moji razsodbi v občni blagor ter veliko pomoč našemu namenu glede božje poti. Moje priporočilo v tem oziru je to le: — Dajte preskrbeti natančno zgodovino cerkve Matere Božje v Carey in kako se je ta božja pot za-

čela v splošno, dajte natančne podatke o vsem tem.

2. — Ako sprejmete to delo nase in boste po časopisju agitirali sem pripravljen Vam finančno pomagati pri tem in sem pripravljen Vam že naprej poslati \$50.00 v pokritje stroškov in če bode kaj manjkalo, Vam bom še naprej pomagal, kar bode v svoji moči".

Ker je ta predlog gotovo popolnoma na mestu, se bomo takoj lotili tega dela in izdali to brošurico. Pisali smo takoj v Carey, O., po podatke o vsem tem.

Tako je lepo! — Te dni nas je naš navdušen sotrudnik in rojak slovenski faranar **Mr. Mlakar** iz Whitehall, Michigan,, presenečil s bušljem krasnih in sočnatih hrušek, kakoršnih šn nismo videli. — Bog živi našega navdušenega prijatelja. Tako se pokaže dejansko ljubezen! Čast mu! **Cela** naša pisarna in tiskarna mu izreka najprisrčnejšo zahvalo in mu kliče: **Mr. Mlakar, Bog Vas živi! Bog plačaj!**

KDOR SE NAZADNJE SMEJE...

V Toulusu so l. 1874. gimnazijski delali sklepno skušnjo, maturo. Po božen dijak je pred maturitetno pismeno nalogo vzel iz žepa mal Marijin kipec, ga postavil pred se in začel. Zopet in zopet se je z zaupanjem ozrl vanj in nadaljeval svoje delo. Drugi so ga postrani gledali in se mu posmehovali. Matura je bila pri koncu. Marsikateri je "zlezel" ali komaj skozi zlezel. Naš Marijin otrok jo je naredil s tako odliko, da se je profesorski zbor izjavil, da že leta niso imeli tako odličnega maturanta.

Leask Sask. Canada. — Večkrat bi vam kaj sporočil iz naše naselbine toda pri nas se zgodi le malo novega. Te dni pa se je vendarle pripetilo nekaj, kar ne smem pozabiti omeniti. Pomislite, "Proletarce" je "pribumov" v našo mirno naselbino, ne da bi ga bil kdo naročil. Tako se je ta potuhnjenc tudi skrivoma naselil na moji lastni mizi kot volk v ovčji obleki ter se pomešal med druge liste in pisma. Ko pridem domov in me žena opozori na pritepenca grem takoj k bližnjemu sosedu vprašat, če se je morda on naročil na tega revčka. Pomilovalno se mi je nasmehnil in me blagohotno opozoril, da se da s takim papirjem izvrstno podkuriti peč in da se tudi na stranišču lahko dobro porabi. Papir, ki je tako potrpečljiv, da dovoli tolike neumnosti napisati nase, mora biti pač na vse pripravljen. Nato sem telefonično vprašal bolj oddaljenega sosedu, če se je morda on naročil na te otrobe. Odgovoril je, da ne, pač pa da so tudi njega "osrečili" z eno številko, ki so mu jo siloma poslali v hišo. Seveda, mož ne bodi nemaren, ni veliko premišljeval, temveč je stvar takoj spravil tam kamor spada. —

Da bi se kaj poučil o socializmu, sem prebral tega "Proletarca" večkrat od prve do zadnje strani. Končno sem prišel do zaključka, da bi moral biti precej opičjih možganov tisti, ki bi se naročal na tako duševno hrano.

Zato pa verjamem, da imajo Proletarčevi agitatorji silno težko delo, ko skušajo svojo vodeno modrost spravljati v denar. Ko je prišla prva Ave Marija in prva Edinost v našo naselbino, je bila takoj cela naselbina naročena na njo. Proletarce pa nima med nami niti enega naročnika. Mi, ki živimo tukaj oddaljeni od cerkve in duhovnika, si nobene stvari ne želimo bolj kakor dobre pridige, posebno v slovenskem jeziku. Toda kaj na pomaga, ko ni v celem Sask niti enega slovenskega duhovnika! Sedaj smo slišali, da naš pride obiskat neki misijonar iz Montane, ki bo tudi pri nas vodil majhen misijon. Ali je to mogoče? povprašujemo drug drugega ter se že veselimo, da bomo zopet enkrat slišali besedo božjo in se izpovedali v svojem jeziku.

Letina izgleda zelo lepo. Od le-

ta 1915 še ni bilo take. Rž že žanje, pšenica pa bo tudi v enem tednu zrela. Res imamo zdaj polne roke dela, pa morda pride zato kak dolarček v fesehi.

Navadno se Slovenci jako boje farm, posebno pa ženske, ki mislijo, da je treba na farmi bogve kako trdo delati. Ali tukaj ne delamo tako kakor v starem kraju. Stroji in koplji napravijo vse. Moje poljsko delo obstoji le v tem, da sedim na vozu ali na stroju in držim v roki valet. Ko pridem domov nisem izmučen, kakor so poljedelci v starem kraju. Tu se najem mesa, ki je mimogrede povedano lepo sveže, doma pridelane zelenjave, belega kruha s sirovim maslom, se napijem čaja in domačega mleka, ter se počutim dobro, da se ne bi mogel bolje. Ženske tukaj ne delajo na polju, kakor v starem kraju. Le katera ni preveč zaposlena v hiši, gre za kratek čas malo na zrak in izpodkoplje po vrtu kakšen plevel. Zato pa tudi vsaka dobro izgleda, ako je le par let tukaj.

Pozdravljam vse čitatelje Edinosti, ki ji želim veliko novih naročnikov!
John Rejc.

Oteen, No. Carolina. — V zdravilišču U. S. P. H. S. Hospital Co. je dne 19. avg. zjutraj nenadoma vzela smrt našega rojaka **Mr. Jožefa Kraner**. Pokojni si je v vojski pri vojakih nakopal bolezen, ki ga je spravila v prezgodnji grob. Na državne stroške se je zdravil v raznih zdraviliščih in država bi mu tudi plačala pot v stari kraj in nazaj; obiskati je hotel še svojo mater. — Izposloval si je že potni list, toda prihite ga je smrt. Bil je odlično naš somišljenik. Pokoj njegovi blagi duši!

SRŠENI.

Peterček Zgaga se strašno rad zlaže, čemu le prav pride. Tako piše, da Edinosti že več tednov ni dobil. Siromak je pa pri tem popolnoma pozabil, da je pa vse te tedne vse dopise iz Edinosti preplankal. Ej, Peterček Zgaga, kajne, to smo gadjel! Kaj?

Slovinci imamo dva "Časa", enega v Ljubljani, drugega v Clevelandu, mej obema je za celo večnost razlike.

Ljubljanski "Čas" bi se pač pravilno angleški imenoval "Times", clevelandskega bi morali po vsebini sodeč malo drugače prestaviti...

Ali imajo clevelandski časarji do cela zmešane pojme o leposlovju, izobrazbi in napredku, ali pa njih abonenti. Par kastriranih tujih pamfletov ima leposlovno — napredno — izobraževavni značaj le v očeh kakega tacega, ki je z opico v prvem kolenu v zlahti.

Ta rdeči imajo vsaj še toliko leposlovnega čuta, da za praočeta našega rodovnika postavljajo opico. — Clevelandski časarji, ki hočejo biti apostoli leposlovja, mej nami, pa pravijo, da je človek srečen dedič po vseh mogočih živalih: martinčkih, kušarjih, prešičkih itd. Če je temu tako so časarji gotovo glavni dediči po oslu.

V članku: Kako se je razvijal človek, pravi neznana veličina, ki ga je napisala oz. prepisala, mej drugim tudi: Lesenih nog se ne podejuje, pač po prazno glavo. No če jo je kdo, jo je on.

Ako ne more na noben drug način razvijati svojih možganov, če jih ima sploh kaj, kakor s takimi neslanostmi, bi bilo tudi bolje, da bi izginil raz zemsko površje, kakor o ne živali, o katerih piše, da so dale mesto drugim z večjimi možgani.

Če je kdo vnet častivec sv. Ignoracija, kakor drugim predbacivajo, so to brez dvoma clevelandski časarji. Kar je resno znanstvo že zaničljivim posmehom zavrglo, oni prodajajo kot najnovejše. Tako ne dela niti jud, ki po raznih ely-ih izmečke razkopava in vse količjak porabno pobere, očedi in proda, a vendar kot starino, ne za novo.

Martinček je bolj vesel, če kakega odpadlega ali propadlega duhovnika kje najde, kakor je bil hudč takrat, ko je z Judežem kontrakt sklenil. Kar kak tak reče, to je nje-mu dogma. On je sicer že star Amerikanec, a se ga še vsa kranjska barabarija drži.

Na bogokletno vprašanje, če je miš, ki je snedla sv. hostijo, prejela sv. obhajilo, bi vsak hribove, ki ima kaj spoštovanja do Najsvetejšega odgovoril: Grdo je nam najsvetejši stvari z mišimi v stik spravljati, pa vendar bi jaz, ki nisem učen, dejal, da bi On raje šel v mišji želo-dec, kakor pa v srce kake propadle barabe.

Pri atju v Njujorku menda zdaj, kar jih ni doma, čistijo, zato žive njegove smrdokavre v znamenju dihurja. Sicer bi pa bolje storile, če bi pred svojim pragom čedile, ker smrdi za njimi noter sem iz Evrope.

Če je kdo večji osel, bolj učenega se dela. Tako mora pameten človek vzdihniti, ako bere Proletarca.

Pravijo, da je v kupu laži in zmot vedno tudi kako zrno resnice. Dokaz za to je tudi v eni zadnjih števil "Proletarca", kjer stoji, da "Proletarce" sam na sebi ni nič, to se pravi za nič.

Proletarcu je zmanjkalo Kristanovega fonda, pufa ima že preveč, da bi mu hotel kdo še dober stati, zato je zdaj začel propagando za ruski sklad.

Starokrajski rdečkarji so po poročilih tamkajšnjega časopisja kakor ovce brez pastirja, odkar jim je Töne Kristan fige pokazal. On si pa kot c. kr. "ferboltar" zadovoljno v pest smeje, češ naj vse vrage vzame, samo da sem jaz pri c. kr. koritu. Ljubezen pa taka!

Prosvetar je dejal neprosvetarju: Prijatelj, če bi ti Prosveto bral, potem bi bil učen. Neprosvetar mu je pa odgovoril: "Če bi imel biti jaz tako učen, kot si ti, ki "Prosveto" bereš, bi se danes obesil."

Neka ženska je prva zvedela, kaj se je zgodilo z Rev. Heslinom, ki ga je neki bandit pod pretvezo, da naj gre h bolniku, odvedel in umoril, ker ni dobil zahtevane svote zanj. "Prosveta" namigava na umazano ozadje, ker je ženska zraven. No je pač naravno, da preseta najraje rijejo po blatu, če ga ni, ga pa narade. Dober tek!

Nikar si ne prizadevaj, da bi postal "velika glava", ker boš imel potem preveč stroškov z velikimi klubuki.

PREIZKUŠENO IN NAJDENO DOBRO.

Niso vse živali, ki imajo dolgo grivo, levi; tudi niso vsi ptiči, ki imajo dolg rep, fazani; prav tako niso vse cvetlice, ki imajo trnje, vrt-nice, kakor tudi ne vse lesketajoče se kovine zlato. Tako bi tudi ne bilo pametno misliti, da so vse stavine, ki so si nadele ime "grenko vino", enake Trinerjevemu grenko vinu. To zdravilo se ne da primerjati z nobenim drugim. Trinerjevo vino je bilo preizkušeno in najdeno kot dobro v zadnjih 32 letih. Njegova popularnost sega do vseh koncev dežele in to po pravici. Priznanja od ljudi vsake vrste na vseh stopnjah življenja prihajajo vsak dan in izpričujejo, kako uspešno je to sredstvo proti nerednostim v želodcu, slabemu teku, zaprtju, glavobolu, plinom v črevesju itd. Vsa pisma so iste vsebine, zato naj navedemo samo eno, ki nam ga je pisal **Mr. J. Wimer**, Westend, Cal., dne 13. julija 1921: "Trinerjevo grenko vino je izvrstno; priporočam ga vsakomur". Vaš družist ali lekarnar Vam bo potrdil, da zahtevajo ravno njegovi najrazsodnejši odjemalci vedno edinele Trinerjevo grenko vino. Njegovi resnični uspehi so krivi, da je prvo med vsemi.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Nameravan atentat na Pribičevića. — Zagreb, 22. julija. Preiskava povodom atentata na bivšega ministra Draškovića je dokazala, da je bil pripravljen atentat tudi na ministra za notranje posle Svetozarja Pribičevića. V interesu nadaljnje tajne preiskave se začasno ne morejo objaviti natančnejši podatki.

Nameravan atentat na Pašića. — Belgrad, 28. julija. Izvirno) Vodstvo belgrajske policije objavlja službeno, da se je posrečilo aretirati štiri osebe, za katere se je ugotovilo, da so imele namen izvršiti na Pašića atentat. Opetovano so poskušali izvršiti svoj cilj na stanovanju ministrskega predstavnika. Ker jim to ni uspelo, je eden izmed njih poskušal priti v zgradbo ministrstva. Pri tem pa je bil aretiran. — Pri njem so našli revolver in bombe. Z ozirom na njegovo izjavo so bili aretirani njegovi pomagači. V interesu nadaljnje preiskave se ne morejo dati točnejši podatki o dosedanjem poteku preiskave kakor tudi ne imena aretirancev. V splošnem se sumi, da je pokret anarhizma v Jugoslaviji precej razširjen in zato je v teku velika akcija proti tem anarhističnim elementom.

Ljubljanski župan ne more biti župaš, ker je za avtonomijo. Dr. Kukovec izjavlja, da Ljubljana mora imeti ali centralističnega župana ali pa centralističnega komisarja.

Stojan Protič. — Krogi, ki so v tesnih stikih s Pašićem trdijo, da tudi Pašić sam želi, da vstopi Stojan Protič v njegov kabinet in prevzame kak važnejši ministerski resort.

Smrt nadučitelja. — V ponedeljek, dne 11. julija zjutraj je umrl v Mariborovi ulici št. 18 kot žrtev stanovanjske bede Simon Punčah, nadučitelj v pok., ustanovitelj Društva upokojenega učiteljstva in častni član občine Rudnik. Pokojnik je bil rojen v Šmarci pri Kamniku. Šolal se je v Kamniku, Celju in Ljubljani, služboval je na Blokah, v St. Vidu pri Stični, Rudniku, Slavini, Tomišlju in Šmarju pod Ljubljano. Kot spreten orglavec in pevec je že kot dijak orgljal v počitnicah v Radomljah in tekom šolanja pa pri kapucinih v Celju. V Slavini, oziroma na Prestranku pa je ustanovil daleč na okoli znani Pivški kvartet. Blag mu spomin!

† **Nadučitelj Jernej Cenčič.** — 28. julija ob 2. uri je umrl v Kamniku odlični in do poslednjega delaven pristaš SLS, g. nadučitelj Jernej Cenčič. Rojen je bil l. 1844. v Bukovščici pri Selcah. Služboval je v različnih krajih, dolgo vrsto let v Kamniku, kjer je bil dalje časa tudi mestni svetovalec. Povsod je bil radi svojega blagega značaja in vestnega, vzornega delovanja izredno priljubljen. Vneto je deloval pri Vincencijevi družbi, bil je pravi oče

reževev. Zapušča ženo in šest otrok, od katerih je eden urednik 'Slovenca', eden nadučitelj v Rogatcu, eden nadučitelj v Št. Petru na Krasu, ena hčerka je učiteljica v Kamniku. Lansko leto je obhajal zlato poroko. N. v m. p.!

Klerikalci proti ustavi. — Belgrajska "Pravda" od 12. julija piše: — Klerikalci zbirajo podpise za revizijo ustave in začunajo na zabito ljudij, jih pozivajo, da se zaklinjajo na boj proti ustavi. — Klerikalci se borimo proti ustavi kot taki in delamo in bomo delali za revizijo ustave z vsemi legalnimi (postavno dovoljenimi) sredstvi.

KLIC IZ RUSIJE.

Za "Edinost" prevel — K. Predgovor.

Jaz sem Rus po rodu, kakor je bil moj oče in moji pradedje. Bil sem vzgojen v Rusiji in sem preživel tu do svojega 35. leta starosti. Do svojega 18. leta sem preživel v Odessi, v najlepšem mestu cele Rusije, kjer sem zapustil Odeso, sem bil trgovski popotnik za neko tovarno za zlatino in srebrnino skozi tri leta in sem prepotoval celo Rusijo počez in podolgem, od Sibirije do Baltika in sem prišel v dotiko z vsemi sloji ruskega naroda, z mužiki, kakor s trgovci po mestih.

Ko sem bil 21. let star, bil sem primoran stopiti v vojaško službo, kajti Rusija je takrat imela splošno vojaško dolžnost. Nisem stopil v to službo svojevoljno, dasi sem bil iz vojaške družine, kajti moj oče in moj ded sta bila oba carska vojaka. Moj oče je služil pod Aleksandrom II. kot častnik. Toda leta 1877. je bil v rusko-turški vojski, kjer je silno veliko trpel, kar ga je nagnilo, da se je pridružil nihilistom in začel tam delovati proti vladi. Vlada je pa to izvedela po svojih vohunih, bil je skrivaj aretiran in ustreljen. Jaz sem bil takrat še premal, da bi se zavedal pomena tega dogodka. Toda ko sem odrasel, mi je moja mati c tem povedala.

Naravno je bilo toraj, ko sem stopil v vojaško službo, da tudi jaz nisem bil posebno vladoljuben vojak, kajti zavedal sem se vedno, da sem s tem postal del velikega stroja, ki je ubil mojega očeta. Tako ni bilo dolgo, ko so me izvohali nihilisti in me upeljali v svoje delo, predno sem vedel prav, kaj hočejo in kaj je njih namen. Pridružil sem se jim v začetku samo radi tega, da sem spoznal njih nauke in predno sem vedel, bil sam popolnoma njih, navdušen nihilist. Ko sem končal svojo vojaško službo leta 1891 in bi imel biti odpuščen, sem prosil, da so me pustili v vojaški službi, deloma zato ker se mi je vojaško življenje dopadlo, deloma pa tudi za to, ker sem videl, da bom kot vojak veliko lahko storil za nihilistiške nauke, za katere sem bil navdušen. Skozi 14 let vojaškega življenja sem imel razne carske vojaške službe. Toda nisem prenehal biti nihilist in tako so me kot takega slednjič prijeli v Petrogradu in bil sem obsojen v Sibirijo.

Toda takoj v začetku sem bil odločen, da bom zbežal iz Sibirije, kar se mi je s pomočjo tajnih sil ruskega političnega življenja, prav lahko posrečilo. Dobil sem uniformo in tako sem preoblečen po mnogih težavah srečno prišel nazaj v evropsko Rusijo, v Moskvo. V Moskvi se mi je posrečilo dobiti si potni list pod tujim imenom, kar je bilo tedaj posebno lahko, ker je trgovina za take potne liste z napačnimi imeni posebno bujno cvetela in so nekateri zelo obogateli na ta način, in sem s tem potnim listom prišel potem čez nemško mejo na Prusko in od tukaj v Ameriko. Nihilisti, katerih član sem bil, so mi preskrbeli potreben denar za pot. Zanimivo je pri tem to, da so denar za ta sklad nihilistov složile same bogate ruske družine, ki so bile navidez vladne, ki so si pa že želele spremembo v obliki vlade in revolucijo, ki pa niso hotele dejansko sodelovati pri tem gibanju.

Že pri vojaki sem veliko čul o lepi Kaliforniji. Zato sem se odločil, da bom šel tja. Tu sem dobil delo pri pocestni železnici v San Francisco. Kmalu sem bil sredi delavskega gibanja v San Francisco. Bil sem izvoljen za organizatorja Amalgamated Street Railways of America, katere predsednik je bil W. Mahon. Jaz sem bil član lokalne divizije 192. Street Car Men's Union v Oaklandu.

Ko je izbruhnila svetovna vojska leta 1914. sem izstopil iz organizacije in sem imel govore pri raznih delavskih shodih po celi Ameriki. Tisočim delavcem sem povedal o carskem despotizmu v Rusiji. Ko je potem res izbruhnila revolucija v tej deželi in je bil Nikolaj II. odstavljen in je prišel Kerensky na površje, bil sem navdušen za to novo vladu. Sovražil sem silno prejšnjo vladu, zato sem se pa z dušo in telesom zavzel, da bi pridobili novi socijalistiški vladi v Ameriki podporo in simpatije.

Ko so pa slednjič boljševiki prišli na krmilo, sem pustil navdušen svoje potovanje in s ženo sva se vrnila na zahod in se z vso silo lotila dela za socijalizem in boljševiško gibanje.

Moja žena Jessie Molle, je bila Amerikanka, rojena v Portage, Wis., in je izvršila državno vseučilišče v Wisconsinu. Za socijalizem se je začela zanimati še ko je bila v gimnaziji in je že tedaj imela več govorov o tem predmetu v Chicago. So-

cijalističski stranki se je pridružila l. 1892. in je bila jako delavna v tem gibanju zlasti po Californiji, kjer je bila več let članica državnega izvrševalnega odbora. Moja žena je tudi delovala za National Socialist Party, ki je imela svoj sedež v Chicago pod vodstvom Otto Brandstadterja in je bila jako sloveča govornica in je šla okrog in govorila za stranko in zbirala potrebni denar. Prepotovala je tako vsa večja mesta od San Francisco do New Yorka.

Jessie Molle je v resnici dala vse svoje življenje in vse svoje moči za stvar, v katero je verovala in je slednjič revica tudi umrla za to stvar, v Revalu, na meji Rusije, tisoče milj od svojega doma in od svojih otrok, kot mučenica družega, novega despotizma, ki se je razvil pod imenom "vlade delavskega ljudstva".

DIREKTNO na Dubrovnik, Reko in Trst morete potovati ako kupiti šifkarto pri meni. **Privedem rojake iz starega kraja.** Opravljam vse bančne posle. — Sprejemam denarne uloge in plačujem 4% obresti. Uloge izplačujem brez odbitka. Denarne pošiljatve krone — dinarji — dolarji. Pišite po cenik! **EMIL KISS, BANKIR** 133 Second Ave., New York.

Mi pošljamo denar na vse kraje

JUGOSLAVIJE,

Slovenije, Hrvatske, Dalmacije in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERIŠKA DRŽAVNA BANKA

1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

Niti ena slovenska banka v Ameriki nima večjega kapitala.—

J. F. ŠTEPINA. Capital & Surplus **A. J. KRAŠA,** predsednik; \$800.000.00 blagajnik.

MARQUETTE LIFE INSURANCE COMPANY

JE ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNA DRUŽBA.

ki skrbi za vaš dom in vašo družino v slučaju smrti. Hranilnica za čas nesreče. Svojim zavarovancem izdaja edinole državno registrirane in državno zajamčene ali garantirane police.

NIKJER BOLJ VARNO! NIKJER UGODNEJŠE!

Možje in žene, tukaj imate najboljšo priliko, da zavarujete sebe in svoje pred uboštvo in sirotnišnico! Oglasite se osebno ali pa pišite na naslov:

IVO RAČIČ, slovenski zastopnik,

1847 West 22nd Street — CHICAGO, ILLINOIS, ali pa se obrnite naravnost na:

LOUIS KOVIE, glavni zastopnik,

4464 Princenton Avenue — CHICAGO, ILL.

Telephone: Yard 5101.

Nadaljni zastopniki, zmožni angleškega jezika, se iščejo.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrajše žentlovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němėček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

DVE LETI DELA IN VSPEHA. 1919--1921

Ob nastopu meseca avgusta je imela tvrdka ZAKRAJŠEK & ČEŠARK za seboj leto trdega dela in pa tudi vspeha.

Okrog 2. avgusta 1919 je njen ustanovitelj Leo Zakrajšek prišel v New York iz Milwaukee, Wis., sam si izposloval potrebna zastopstva, odprl urad in se lotil dela z zaviranimi rokavi v zavesti, da točno, pošteno in vstrajno delo mora prinesiti vspeh.

V teku dveh let je ta tvrdka odpremila v Evropo nad petnajst sto potnikov, nad petsto potnikov je prišlo z njenim posredovanjem iz starega kraja in blizu tristotisoč dolarjev je bilo poslanih skozi njo.

V dveh letih je iz skromne potniške pisarne postalo bančno podjetje, ki posluje pod državnim nadzorstvom in ima svoje direktne bančne zveze z Ljubljano, Mariborom, Zagrebom, Trstom in Dunajem. Za tak rekord bodi v prvi vrstvi izrečena zahvala številnim prijateljem in zagovornikom.

Na podlagi dosedanjih pridobitev pa je ta tvrdka danes bolj kakor kdaj prej v stanu biti na službo onim, ki:

ki potujejo v domovino; ki žele dobiti svojce iz starega kraja ter onim, ki hočejo poslati denar v stari kraj, kakor tudi onim, ki imajo kake druge posle s starim krajem. Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

Zakrajšek & Češark

SLOVENSKA BANKA

70 Ninth Ave. (med 15th in 16th St.) New York, N. Y. TELEFON: Watkins 7522.

ODHOD PARNIKOV.

Na Trst:

- 4. avg. Argentina
- 6. avg. Calabria.
- 13. avg. Italia
- 27. avg. President Wilson.

Na Havre:

- 4. avg. La France.
- 6. avg. La Lorraine.
- 23. avg. La Savoie.
- 17. avg. Paris.
- 25. avg. La France.

Na Cherbourg:

- 11. avg. Mauretania.
- 13. avg. Olympic.
- 23. avg. Aquitania.
- 6. sept. Mauretania.

Cene in druge informacije glede teh, kakor tudi drugih parnikov dobito pri tvrdki:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,

70 — 9th Avenue, New York City.

Dostavek: — Istotako se obrnite na omenjeno tvrdko, ako želite dobiti kako osebo iz starega kraja, ali, ako želite poslati denar v stari kraj ali ako imate kake drugeposle v starem kraju.

DEKLA ANČKA.

(Dalje.)

Napisal F. S. Finžgar.

Ko se je zdrnil, se mu je zdelo, da je Ančka čisto drugačna, nič otročja, vsa lepša, kakor doslej. — Zbudilo se je v njem nekaj velikega, neznanega. Grabilo ga je in ga pretresalo; sladkost in tiha groza, strah in hrepenenje je vrelo v njem. Noč je bežala, petelini so zapeli. Janez se je prekrizal in vstal ves truden. S težko nogo je stopil na prag, kakor bi se bil napotil v nov svet.

VII.

Janezu je potekel teden kakor v skrivnostni grozi, odkar mu je Mokarica razodela: Vsa fara ve, da imaš Ančko rad.

Ko je šel skozi vas s koso na rami in ga je ogovoril sosed: "No, Janez, kako?" je zardel kakor otrok in je odgovarjal tako, da je marsikdo postal in se ozrl za njim. Tudi Janez je prekalto pogledal čez ramo ter se je razhudil sam pri sebi.

"Le, kaj mu mar? Brigaj se zase in za svojo žensko in za otroke, ki so umazani in razcapani. Čemu se vtičeš v moje reči?"

Jezno je koračil dalje, preskočil prelaz in izbral kaj malo shojeno pot za vasjo.

Ko je kosil deteljo, je prišla mimo potovka.

"Janez, ali že veš?"

"Nič ne vem!" Še ozrl se ni in mahal dalje ter je jemal za pedenj širji red nego prej.

"Repinec se ženi, stari Repinec, ki ima sedem otrok in hčere že do vrha velike. Vsi Rezi norce kažejo. Danes so že delali pisma. Nevesta ga viče, pomisli! Za hčer bi bila, za hčer, so rekli v meštu, ampak za ženo, nak-a. Ali ne, Janez?"

"Potovka, meni nič mar. Sama naj gleda!"

"Kako je nabrskan danes", je preudarila potovka in rinila voziček mimo njive.

Ko se je med rženim latjem zibal: pisana potovkina ruta, je Janez postavil koso pokonci in brusil.

"Mar ne vem, zakaj si tiščala vame, opravljivka. Nič ne misli! Od mene ne izveš ničesar".

Doma so Janezove oči neprenehoma iskale Ančke. Ko so jo zagledale, se je pa umaknil za vogel, se skril za plot in skozi špranjo gledal za njo. Opazil je na njej stvari, kakor jih prej ni nikoli videl. Ko je gonila vodnjak in natakala vode, je mislil: "Glej, kakor mlada žrebica, ko jo prvič naprežeš v koleselj." In če je Špela prišla po vode, je razsodil: "In ta? To je konjavs pred gnojnim vozom. Ančka, da, take je ni. Še rute si nobena ne zna tako pokriti, kakor ona, moja Ančka".

Janez je tuhtal in se ženil v mislih, gospodaril v Mokarjevi kajži in bil ves vesel.

Ančka je bila vsa žalostna. V skrinjo so se ji nabrali štrukeljčki, ker ni bilo prilike, da bi jih delila z Janezom. Kajkrat je nalagala drva in pela v drvarnici. Janez ni prišel pomagat. Spočetka je mislila, da ne utegne, da je ne vidi. Ali to se je vleklo skozi teden.

Ko ji je torej Mokarica ob dobri volji izpregovorila:

"No, Ančka, ali te je kaj vprašal?" se je razhudila.

"Mama, nikar se ne norčujte iz sirote. Jaz grem, prihodnji mesec grem stran".

Mokarica je pogledala dekle z razprtimi očmi in se začudila.

"Grem, prav gotovo grem, mama. Nikomur ne bom na poti".

Ančka je tako trdno postavila težek lonc na ognjišče, da je pljusnilo iz njega. V žerjavi je zacvrčalo in se pokadilo iz nje.

"Križi božji, Ančka, torej tudi ti si taka, kakor druge. Da, da, ko se človek preobje — —"

Gospodinja se je obrnila proti ok-

nu in upirala roke ob boke. Ančki so pritekale solze.

"Ni res, mama", je pričela dekla in se ni okrenila o' ognjišča, da bi skrila solze. Toda v besedah je bilo joka dovolj, da ga je slišala Mokarica.

"Nič se nisem preobjedla. Rada bi, kako rada bi bila pri vas. Zakaj ste napeljali to reč. Prej je bilo tako prijetno, sedaj se me vsi ogibajo. Janez me še ne pogleda ne. Napoti sem mu, zato naj on ostane, jaz pa grem".

"Nikomur ne pojdeš, otrok", je rekla Mokarica skoro zadirčno in naklo odšla iz kuhinje.

Ančka je videla, kako se je posvetil bel predpasnik sredi visoke trave in izginil po stezi za vrto.

"Sama gre v polje ob tej vročini! In mi pravi: Nikamor ne pojdeš. Prav gotovo! Sedaj vidim, da je tudi gospodinja jezna name. Pojdem in nihče mi ne ubrani".

Mokarica je šla med njivami proti zelniku. Tamkaj se je ustavila, pregledala nasade, se pripognila, odrezala nekaj glavice salate, šla po razoru gor in dol in spet obstala na koncu zelnika. Izpod rahlo zavezane rute so ji drsele kaplje potu.

Ozrla se je po polju. Dekle so plele proso, hlapca sta kosila deteljo, Janezova bela srajca se je svetila v lucerni, kjer je pripravljala za svežo klajo. Mokarica je nataknila locenj košarice na roko in šla k deklam. Njena dolga in široka krila so šumela po bujni travi, ko je šla čez seno-žet.

"Dež bi bil potreben", je ogovorila dekla, ki sta se začudeno ozrla v gospodinjjo.

"Ali je ni nič vroč?" se je ustavila za nekaj trenutkov pri Mihju in Lucku. "Detelja je zares lepa!"

"In gosta, da nima kosa pota skozi njo".

Nato je obšla njivo, krenila na vozare in prišla do Janeza.

"S konjem bi prišel, kaj se mučiš samotež?"

"Mama, ni vredno. Obadi so kakor ose, in preden naprežem, sem že na njivi. Takole".

Janez je zateknil koso na vrh nakošene lucerne in se vpregel v oje. "Greva skupaj. Samo rinila ti ne bom, vidiš, kako mi je vroče".

"Lepa bi bila ta, da bi mi mama rinili". Janez se je uprl, gare so zacvrkale in stekle v kolovoz.

"Janez, še ne veš, Ančka je odgovarjala".

Voz je običal, gospodinja se je okrenila in bistro pogledala hlapca. "Kako, mama?" je izpregovoril po kratkem molku.

"Joka in pravi, da je vsem na poti in da zato gre. Celo ti da je ne pogledaš, odkar sem ti omenila ti-sto".

Janez ni nič odgovoril. Sklonil se je naprej in pretegnil.

"Vidiš, na vso lašč sem prišla v tej vročini semkaj, da govorim s teboj. Nikar ne misli, da te kdo sili. Ampak, ko si tako tiščal za njo prej, kdo bi sodil, da si neumnež. Če je Miha tisto uganjal — no je pač Miha, ki ga vsj poznamo. Tudi zaradi kajže se nič ne drži. Za tak in za večji denar, kakor bi bila tebi na prodaj, jo on proda še danes. Torej Ančke nikar ne preganjaj, je ne dam".

Janez je vlekel voz za Mokarico. Vsak stavek ga je zabol in za vsakim je zinil. Toda besede ni bilo iz

VINKO ARBANAS

CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Slovencem, kakor tudi vsem Hrvatim in Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill.

Phone: Canal 4340.

njegovih ust. Glasno je hropel, da je dohajal gospodinjjo, ki se je kljub vročini čudovito podvivala. Ko je mama izrekla zadnjo besedo, je bruhnilo iz njega:

"Od zlomka, ne zoper Ančko, zoper mene ste se vsi zakleli, vsa vas, vsa fara in še Vi povrh. Dobro, naj le gre, jaz grem tudi, če hočete, niti južine ne počakam".

Mokarica se je ustavila za visoko ržjo in se previdno ozrla. Ustavil se je Janez, roke so stiskale oje, da so se videle trde kite napete kot struna izpod zavihanih rokavov, prsi so se hropeč dvigale pod odpeto srajco.

"Ali, ljubi moj", je skoro vzdihnila Mokarica. "Ni ga večjega reveža dandanes kot je gospodar. Kaj smo stavili nate, in za eno samo besedo, ki ti ni všeč, takle odgovor".

"Kakšen odgovor?"

Janez je bil še ves razburjen in jezen.

"V Ameriko pojdem in Ančka z mano!"

"Ančka? Čemu ti bo, ko je ne maraš!"

"Mama, lepo Vas prosimo — —"

Mokarica ga je prekinila.

"Nič, mene nič ne prosi, njo vprašaj. Ali se ti bo ona ponujala? — Zmenita se pametno tako ali tako. Samo da je tega konec. Svetovala sem modro, toda svetovala, nič silila. Ako pa mislita, da vama bodo pečene ptice letele na mizo, potlej seveda — le v Ameriko".

Mokarica se je obrnila in odšla po stezi, da Janez ni mogel z vozom za njo.

Zvečer se je Janez izmuznil iz hleva in vzel s seboj svetilko. Tih je šel na dvorišče, preskočil plot na vrtu in se naravnal na hribec k Mokarjevi kajži. Zjapah je zacvilil, vrata so zaškripala, ko jih je odprl. Za sabo je zaklenil, prižgal svetilko in začel ogledovati. Dostikrat je bil že v kajži, toda nikoli ni mislil na to, da bi kdaj kupoval. Zato je gledal in ni videl. Ta večer je pa šel od kota do kota, pretipal je podboje, pri oknih je poskusil z nožem, če je les mecesnov ali ne. S peto je potrkaval po podu, šel je pod streho in tudi tam načel tramove in strešne z nožem, da se je prepričal, če ni črvojedine v lesu. Tudi kleti in hleva ni pozabil. Vse je osvetil, vse pretipal. Potem je pihnil luč in se del na korito pred hlev, kamor je bila napeljana voda iz studenca.

"Hiša je boljša kot sem sodil. Mokar to dobro ve. In svet naokrog je kaj rodovit in za les rastljiv. Ne bo prodal poceni, vitorogec".

Potem je številil denar in na prste prišteval k vsoti dotekle obresti. "Ne bo dosti. In dota? Nekaj bodo že dali Ančki, prida ne morejo".

Janez je naslonil glavo ob dlan, za hrptom mu je curljala voda v korito, v travi so peli murmi in tuintam se je utrnila kresnica.

Dobro dolgo je tako ždel.

Nato se je napotil domov. Preden je preskočil plot, se je še ozrl na hribec. Bela stena ga je pozdravila in mu namignila:

"Pridi, Janez, in pripelji jo s seboj!"

Z dvorišča je zagledal v kuhinji luč.

"Ni Mokarica, Ančka je. Povem ji in jo vprašam".

Postavil je svetilko na tla in šel pod razsvetljeno okono. Dvignil se je na prste in pogledal noter. Ančka je izbirala lečo. Janez se ni nič pomišljal. Šel je do vrat in pritisnil kljuko. Ni bilo še zaklenjeno. — Srce se mu je razburilo. Koliko ti-sočkrat je že pritisnil to kljuko! Niti slišal ni, da so se vrata plazila po tleh, ker so bila stara in so se pojezdila v tečajih. Nocoj je to natančno čul, in drsanje po tleh je bilo zanj tako mučno glasno, da je običal z eno nogo na pragu in je ni upal postaviti v vežo.

"Vsi se bodo prebudili in sramota bo zame in zanj. — Toda, kakor nalašč je nocoj — in žalostna je — saj sem jo videl, kako si podpira glavo — Naj se zgodi karkoli —"

Potegnil je za seboj nogo s praga, stopil dvakrat in v temno vežo je šinila luč iz kuhinje.

"Dober večer!"

Ančka je vztrepetala in vzkliknila, toda hitro pritisnila roko na usta, da je zatopila glas.

(Dalje prihodnjič.)

Za bolezn i in bolečine

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Prijatelj v Potrebi

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešnejše na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstrani; revmatizem v 6 dneh popolnoma ozdravi. Bruslinskinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni. Rane, opekline, potne noge in za druge bolezni imam jako uspešna zdravila; pišite po cenike, pošljem Vam jih zastoj.

KRASEN KOLEDAR in žepno knjižico pošljem vsakomur zastoj, pošljite mi le 5¢ za poštino. V potrebi velja te knjižica vsakemu več kot \$10.00. —

JAKOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., N. E.

Cleveland, O.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC

6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.

Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

W. Szymanski.

Vodim uspešno že tri-in-trideset let svojo dobro založeno trgovino z raznim pohištvo. — Vsak, ki poizkusi pri meni, je moj stalen odjemalec. Tako boste tudi Vi, ako le enkrat poizkusite in se prepričate o kakovosti mojega blaga. V zalogi imam najfinejša postelja, naslanjače, kuhinjsko pohištvo in sploh vso pohištveno opremo.

Predno si kupite pohištvo drugje pridite in oglejte si mojo trgovino, ki je Vam vedno na razpolago.

Se priporočam vsem Jugoslovanom!

1907 BLUE ISLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

PHONE: CANAL 597.

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe prilike in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob ponedelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.